

Folketinget
lov@ft.dk

Stormgade 2-6
1470 København K
Telefon 72 28 24 00
im@im.dk

Sagsnr.
2022 - 5713

Doknr.
566709

Dato
11-11-2022

Valgklage fra Lars Johannes Kristensen i forbindelse med folketingsvalget den 1. november 2022

Fra Lars Johannes Kristensen, Hundstrup, har Indenrigs- og Boligministeriet modtaget vedhæftede e-mail af 23. oktober 2022, hvori Lars Johannes Kristensen har klaget over følgende forhold i forbindelse med folketingsvalget den 1. november 2022:

”1. FOLKETINGSVALGET (VALGLOVEN) ER I STRID MED GRUNDLOVEN

1. Grundloven har aldrig godkendt partiforeningers (partiers) deltagelse ved folketingsvalg.

Grundloven har aldrig givet Valgloven bemyndigelse til godkendelse af partiers deltagelse ved folketingsvalg.

Valgloven er her gået bag om Grundloven og godkender partier som valgobjekter.

2. Valgloven godkender stemmer der er afgivet på partier, selv om partier ikke er kandidater og derfor ej heller potentielle medlemmer af Folketinget.

Grundloven siger klart og tydeligt, at folketingsvalget er et valg af folketingsmedlemmer og aldrig på noget tidspunkt, at valget er et valg af partier.

1. Stemmer (listestemmer) afgivet på et parti er ugyldige, da de på intet tidspunkt kan være direkte stemmer på en kandidat og dermed et muligt folketingsmedlem. j.fr. Grundloven § 31, stk. 1.

2. Et parti er i sin funktion som værende en valgmand, der giver sin stemme til en eller flere kandidater og dermed gør stemmer på kandidater til indirekte stemmer og som derfor ikke kan være gyldige efter Grundlovens § 31, stk. 1.

Valgmandsfunktionen blev fjernet fra den lovgivende forsamling, da Landstinget blev afskaffet ved vedtagelsen af Grundloven af 5. juni 1953.

3. Valgloven gør ugyldige listestemmer (stemmer på partier) og stemmer der er afgivet personligt på kandidater opstillet for et parti, til partistemmer, som hermed bliver til ikke direkte stemmer. Partistemmerne bruges til fordeling af kreds- og tillægsmandater, selv om de ikke er et direkte valg af kandidater og derfor ikke kan bruges til fordeling af kreds- og tillægsmandater.

4. Valgloven fordeler kredsmandaterne ud fra de ikke direkte partistemmer og de direkte personlige stemmer på kandidater uden for partierne.

Dette gør, at kandidater uden for partierne ikke stilles ligeværdigt i fordelingen af kredsmandaterne, da kredsmandaterne ikke fordeles ud fra samtlige, i en storkreds, opstillede kandidaters personlige stemmer, uden brug af de ugyldige og ikke direkte partistemmer.

5. Valgloven fordeler tillægsmandater på partier og fratager hermed kandidater uden for partierne at få del i de 40 tillægsmandater (de 40 pladser i folketinget som tillægsmandaterne repræsenterer), da disse ikke fordeles ud fra den enkelte landsdels samlede opstillede kandidaters personlige stemmer. Det gør at Valgloven ikke sikre en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser blandt vælgerne.

2. IKKE LIGEVÆRDIG OPSTILLING AF KANDIDATER

Da opstilling af kandidater, der opstilles af partierne, ikke opstilles ved offentlige og åbne opstillingsmøder, sammen med de kandidater der opstilles uden for partierne og samtidig også skal have 150 til 200 stillere, vil opstilling af de opstillede kandidater ikke ske ligeværdigt, hvorved at valg af folketingsmedlemmer ikke bliver en ligelig repræsentation af anskuelserne blandt vælgerne.

Kandidater opstillet af et parti behøver reelt blot en partiforenings formands underskrift for at være opstillet, hvorved opstillingen af samtlige kandidater i en storkreds ikke sker ligeværdigt.

3. IKKE LIGEVÆRDIGT ØKONOMISK STØTTE TIL KANDIDATERS VALGARBEJDE

Når alle partier og kandidater uden for partierne, der ved sidste folketingsvalg fik over 1.000 stemmer, får statsligt økonomisk støtte, gives der ikke en ligeværdig økonomisk støtte til alle opstillede kandidater ved et folketingsvalg.

4. MISBRUG AF REGERINGSEMBEDET EFTER VALGETS UDSKRIVELSE

Regeringens ministre er fortsat siddende i deres ministerembede efter at et folketingsvalg er udskrevet og derfor skulle de principielt ikke deltage i deres partiforeningers valgarbejde, da det ikke er en regerings ministers opgave at udføre valgarbejde for en partiforening.

En minister skal varetage sit statslige embede fuldt ud og skal ikke på noget tidspunkt være deltagende i eller arbejdende for en partiforeningens valgarbejde.

Det er et direkte misbrug af vort lands regering og dens ministerembeder, når en minister bruger sin tid, til valgarbejde og som valgobjekt for en partiforening, under et folketingsvalgs forudgående valgkamp.”

Indenrigs- og Boligministeriet forstår Lars Johannes Kristensens henvendelse som en klage over afholdelsen af folketingsvalget den 1. november 2022. Lars Johannes Kristensens henvendelse indeholder en klage over fire forskellige forhold, hvilket gennemgås i det følgende.

Indenrigs- og Boligministeriet forstår *første* forhold i Lars Johannes Kristensens hen-

vendelse sådan, at Lars Johannes Kristensen mener, at folketingsvalgloven og folketingsvalget den 1. november 2022 er i strid med grundloven, idet det er muligt at stemme på politiske partier.

Indenrigs- og Boligministeriet kan i den anledning oplyse, at følgende fremgår af grundlovens § 31, stk. 1 og 2:

”§ 31. Stk. 1. Folketingets medlemmer vælges ved almindelige, direkte og hemmelige valg.

Stk. 2. De nærmere regler for valgrettens udøvelse gives ved valgloven, der til sikring af en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser blandt vælgerne fastsætter valgmåden, herunder hvorvidt forholdstalsvalgmåden skal føres igennem i eller uden forbindelse med valg i enkeltmandskredse.

Stk. 3-5. [...]”

I Jens Peter Christensen, Jørgen Albæk Jensen og Michael Hansen Jensen, Dansk Statsret, 3. udg., 2020, s. 112-113, fremgår bl.a. følgende om forholdstalsvalgmåden og politiske partier:

”Det fremgår af grundlovens § 31, stk. 2, at det overordnede krav til valgsystemet er, at ”anskuelserne” (partierne) skal sikres en ligelig repræsentation i Folketinget. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at der skal anvendes en eller anden form for forholdstalsvalg (hvilket nærmest er synonymt med kravet om ligelig repræsentation), men grundloven har ikke lagt sig fast på en bestemt forholdstalsvalgmetode. Denne kan altså fastlægges i en almindelig lov.”

I Jens Peter Christensen, Jørgen Albæk Jensen og Michael Hansen Jensen, Grundloven med kommentarer, 2015, s. 236-238, fremgår desuden bl.a. følgende:

”I den forfatningsretlige teori har det været fremført, at formuleringen af grundlovens § 31, stk. 2 – som indholdsmæssigt er identisk med de tilsvarende bestemmelser i 1915- og 1920-grundlovene – ikke nødvendigvis skal opfattes som en grundlovsfæstelse af forholdstalsvalgmåden, jf. Peter Germer, 2012, s. 68. Denne opfattelse strider mod en naturlig sproglig forståelse af grundlovens § 31, stk. 2, og har heller ikke belæg i forarbejderne til hverken 1915-grundloven eller 1953-grundloven, jf. Jørgen Albæk Jensen, 2009, s. 375-379.

Ved 1953-valgloven (lov nr. 171 af 31. marts 1953) blev forholdstalsvalgmåden som hidtil (dvs. siden valgloven af 1920) baseret på en ordning, hvorefter hovedparten af mandaterne (kredsmandaterne) fordeles mellem partierne og eventuelle kandidater uden for partierne ved forholdstalsvalg i et antal flermandskredse (stor- og amtskredse, i dag ti storkredse). En mindre del af mandaterne (tillægsmandaterne) fordeles herefter mellem partierne i forhold til deres stemmetal i hele landet, og således at der ved denne fordeling tages hensyn til det samlede antal kredsmandater, de enkelte partier har opnået. Siden 1953, hvor antallet af mandater, der skal vælges i Danmark, blev forhøjet fra 149 til 175, har mandaterne været fordelt på 135 kredsmandater og 40 tillægsmandater. Den måde, hvorpå forholdstalsvalgmåden har været ført igennem siden 1953, har sikret en høj grad af tilnærmelse til en matematisk ligelig eller forholdsmæssig mandatfordeling for de partier, der har opnået stemmer nok til at passere en af de såkaldte spærregler eller spærregrænser, der angiver betingelserne for, at et parti kan deltage i fordelingen af tillægsmandater.

[...]

Forholdstalsvalgmåden forudsætter ikke blot eksistensen af politiske partier, men også at disse skal have adgang til at stille op til valg. Lige siden forholdstalsvalgs-mådens indførelse i 1915 har de skiftende valglove indeholdt bestemmelser om betingelserne for, at et politisk parti kan stille op til valg.”

Efter Indenrigs- og Boligministeriets opfattelse er politiske partiers adgang til at stille op til valg således statsretligt almindeligt anerkendt.

Indenrigs- og Boligministeriet forstår *andet* forhold i Lars Johannes Kristensens hen-vendelse sådan, at Lars Johannes Kristensen mener, at opstillingen af kandidater for et opstillingsberettiget parti og kandidater uden for et parti ikke sker ligeligt, idet kan-didater, der opstilles af et opstillingsberettiget parti, alene skal godkendes af partiet, mens kandidater, der opstilles uden for et parti, skal have mindst 150 og højst 200 stil-lerunderskrifter.

Indenrigs- og Boligministeriet kan i den anledning oplyse, at valglovgivningen inde-holder reglerne om opstilling af kandidater, der opstiller for et parti henholdsvis uden for et parti (løsgængere). Af § 5, § 32, stk. 1, og § 37, stk. 1, i folketingsvalgloven (lovbe-kendtgørelse nr. 294 af 7. marts 2022) fremgår således følgende:

”§ 5. Ingen kan opstilles til valg uden selv at have anmeldt sig som kandidat til valget.

[...]

§ 32. En person, der vil anmelde sig som kandidat til valg i en opstillingskreds, kan enten opstille som kandidat for et opstillingsberettiget parti eller som kandi-dat uden for partierne. En kandidat, der vil opstille for et parti, skal godkendes af partiet. En kandidat, der opstiller uden for partierne, skal anbefales af mindst 150 og højst 200 af opstillingskredsens vælgere som stillere.

Stk. 2-3. [...]

[...]

§ 37. Senest kl. 12 ti dage før valgdagen skal de opstillingsberettigede partier for hver storkreds skriftligt meddele, hvilke kandidater partiet kan godkende i de en-kelte opstillingskredse. Meddelelse kan tidligst gives, når valget er udskrevet. Kandidater, der ikke godkendes af vedkommende parti, kan ikke opstille til val-get. Hvis meddelelse ikke gives, kan ingen kandidater opstilles for partiet i den pågældende storkreds.

Stk. 2-3. [...]

Det har således hjemmel i de nævnte bestemmelser i folketingsvalgloven, at kandida-ter, der opstiller for et parti, alene skal godkendes af partiet, mens kandidater, der op-stiller uden for et parti (løsgængere), skal have mindst 150 og højst 200 stillerunder-skrifter.

Indenrigs- og Boligministeriet forstår *tredje* forhold i Lars Johannes Kristensens hen-vendelse sådan, at Lars Johannes Kristensen mener, at kandidater for et opstillingsbe-rettiget parti og kandidater uden for partierne ikke har lige muligheder for at få økono-misk støtte.

Indenrigs- og Boligministeriet kan i den anledning oplyse, at følgende fremgår af § 2 i partistøtteloven (lovbekendtgørelse nr. 973 af 11. august 2017):

”§ 2. Et parti, der har deltaget i det senest afholdte folketingsvalg, har ret til tilskud til partiets politiske arbejde her i landet. Tilskuddet udgør årligt 22,30 kr. for hver stemme, partiet har fået ved valget, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. En kandidat, der har opstillet sig uden for partierne ved det senest afholdte folketingsvalg, har ret til tilskud til sit politiske arbejde her i landet. Tilskuddet udgør årligt 22,30 kr. for hver stemme, kandidaten har fået ved valget, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Der ydes ikke tilskud til partier og kandidater uden for partierne, der har fået færre end 1.000 stemmer ved valget.”

Det følger således af partistøttelovens § 2, at partier og kandidater uden for partierne, der har deltaget i henholdsvis opstillet sig uden for partierne ved det senest afholdte folketingsvalg og fået mindst 1.000 stemmer ved valget, er berettiget til tilskud til partiets henholdsvis kandidatens politiske arbejde her i landet (partistøtte). Der gælder således de samme betingelser for partier og løsgængere for at blive berettiget til partistøtte, ligesom støttebeløbet er det samme. Der ydes ikke partistøtte til kandidater, der opstiller for et parti.

Det bemærkes, at støttebeløbet reguleres årligt ved bekendtgørelse, jf. partistøttelovens § 12 a. Støttebeløbet er 34,75 kr. i 2022, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 1787 af 31. august 2021 om regulering af beløb i partiregnskabsloven og partistøtteloven i 2022.

Indenrigs- og Boligministeriet forstår *fjerde* forhold i Lars Johannes Kristensens henvendelse sådan, at Lars Johannes Kristensen mener, at en minister efter udskrivelse af folketingsvalg ikke skal varetage partipolitisk valgarbejde, idet ministeren under valgkampen skal varetage sit hverv som minister.

Indenrigs- og Boligministeriet kan i den anledning oplyse, at følgende fremgår af betænkning nr. 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand, s. 140:

”Ministeren varetager som person også funktioner, der ikke er knyttet til stillingen som minister. En minister vil således ofte være fremtrædende medlem af et politisk parti og i den forbindelse f.eks. have tillidsposter i partiets opgaver [organer, Indenrigs- og Boligministeriets tilføjelse]. Oftest er en minister samtidig medlem af Folketinget og vil i løbet af valgperioden have en række forpligtelser i forhold til sin valgkreds. Når der er udskrevet valg til Folketinget, vil ministeren i den forbindelse normalt være involveret i en personlig kampagne for at blive valgt til det nye Folketing og ofte tillige i partiets generelle kampagne.

I forhold til udøvelsen af disse funktioner kan ministeren betegnes som partipolitiker.”

Indenrigs- og Boligministeriet kan videre oplyse, at følgende fremgår af betænkning nr. 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand, s. 147-148:

”Når der er udskrevet valg til Folketinget, opstår der spørgsmål om, hvad ministeren selv er berettiget til at gøre som minister.

[...]

Er valget – som det er sædvanligt – ikke udskrevet som følge af et mistillidsvotum, har der udviklet sig en praksis, hvorefter regeringen – selv om den formelt ikke er et forretningsministerium – alligevel udviser tilbageholdenhed i sager, der indeholder væsentlige politiske beslutninger.

Denne tilbageholdenhed omfatter naturligvis ikke sager, der f.eks. på grund af deres karakter nødvendigvis må ekspederes. [...]

[...]

Efter at der er udskrevet valg til Folketinget, gælder i øvrigt, at ministeren – dels som følge af, at der kun i mere begrænset omfang kan udøves ministerfunktioner, dels som følge af den valgkamp, der vil udspille sig – i praksis i meget vidt omfang vil beskæftige sig med spørgsmål, som ikke har den fornødne tilknytning til udøvelsen af funktionen som minister.

Ministeren vil således være orienteret mod mere bredt at arbejde for at overbevise folketingsvælgerne om, at regeringen bør fortsætte, og ministre, der er opstillet som kandidat til valget, vil tillige arbejde for selv at blive valgt til det nye Folketing.”

Det følger heraf, at en minister ved udskrivelse af valg til Folketinget er berettiget til at varetage partipolitisk valgarbejde, mens vedkommende fortsat varetager hvervet som minister.

Klagen giver herefter ikke Indenrigs- og Boligministeriet anledning til bemærkninger.

Klageren er herfra underrettet om, at sagen er oversendt til Folketinget.

Med venlig hilsen
Nikolaj Stenfalk

/Christine Boeskov